

Zina

Zina: 'Je collega's zien je niet als stagiair, maar als collega in opleiding. Ook op school staan de leraren dicht bij ons. Bovendien krijg je meer verantwoordelijkheid.'

Hoe werkt duaal leren?

Word al doende kinderbegeleider

Vanaf dit schooljaar kunnen Vlaamse leerlingen in zo'n vijftig studierichtingen kiezen voor duaal leren. Ook in de kinderopvang startte een eerste lichter jongeren op die manier. Maar hoe werkt dat nu precies?

Wat is duaal leren?

Jan Creten, sectorconsulent bij Diverscity, begeleidt lokale besturen bij duaal leren: 'Duaal leren is een vernieuwde vorm van werkplekleren voor leerlingen in het secundair onderwijs. Jongeren brengen minstens zestig procent van hun opleidingstijd door op de werkvloer. Daarnaast gaan ze één of twee dagen per week naar school. Het systeem is momenteel ingevoerd in zo'n vijftig arbeidsmarktgerichte studierichtingen in het secundair onderwijs. Om te mogen deelnemen moeten zowel leerlingen als werkgevers aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moeten leerlingen een bepaalde leeftijd hebben en medisch geschikt zijn en worden ze gescreend of ze arbeidsrijp zijn. Van werkgevers verwachten we dat ze voldoende diverse activiteiten aanbieden en dat ze kwalitatieve begeleiding en evaluatie voorzien, zodat de jongeren aan het einde van hun opleiding de nodige competenties hebben.'

Hoe ziet zo'n traject duaal leren eruit in de kinderopvang?

Zina Honnay, leerlinge Kinderbegeleider Duaal aan Instituut voor Verpleegkunde

Sint-Vincentius (IVV), Gent: 'Van september tot februari doe je werkervaring op in een kinderdagverblijf, en van maart tot juni in de buitenschoolse opvang. Je werkt drie dagen en zit twee dagen op schoolbanken. Je bent tweeëntwintig uur op de werkvloer, en draait mee volgens het werkschema van je mentor in de opvang. Fijn is dat ze je beschouwen als een collega in opleiding, en je krijgt daar ook een leervergoeding voor.'

Waarom kiezen jongeren voor duaal leren?

Betül Boz, leerlinge Kinderbegeleider Duaal (IVV): 'Ik volgde de richting Verzorging in het secundair. Maar mijn hart ligt bij kinderen. En ik wil volgend jaar in de kinderopvang zo snel mogelijk werk vinden. Dan is zo'n opleiding duaal leren interessant, omdat je erg veel ervaring opdoet op de werkvloer. Ik koos heel bewust. Want werken met jonge kinderen betekent geduld hebben, respect tonen, ook voor de jongste baby, en kinderen echt graag zien.'

Delphine Decherf, trajectbegeleider duaal leren (IVV): 'Aan het begin van het traject screenen wij de leerlingen. Als ze op de

werkvloer starten, moeten ze al over basiscompetenties beschikken, zoals afspraken nakomen, op tijd komen, kunnen samenwerken met anderen. Ook onderzoeken we hun motivatie voor de studierichting Kinderbegeleider Duaal. Als we merken dat basiscompetenties of motivatie weinig aanwezig zijn, dan gaan we daarover in gesprek met de leerlingen en adviseren wij hen om een ander traject of andere studierichting te volgen.'

Wat zijn de belangrijkste voordelen van duaal leren in de kinderopvang?

Betül: 'Wat je leert op school, pas je onmiddellijk toe op de werkvloer. Je doet veel meer praktijkervaring op dan bij een klassieke korte stage. Je bouwt een goede band op met de ouders en kinderen, en je krijgt een veel beter zicht op werken in kinder- en buitenschoolse opvang. En je verwerft op je werkplek ook een groot deel van de vaardigheden die je nodig hebt als kinderbegeleider.'

Zina: 'Je collega's zien je niet als een stagiair, maar als een collega in opleiding. Ook op school staan de leraren dicht bij ons. De

Delphine

Betül

Betül: 'Wat je op school leert, pas je onmiddellijk toe op je werkplek'

kloof tussen school en werkvloer is veel kleiner. Bovendien krijg je meer verantwoordelijkheid. En die neem je ook, als je bijvoorbeeld een baby in zijn bedje legt. Dan check je toch drie keer of de baby veilig ligt.'

Delphine: 'Ik probeer de leerlingen zo veel mogelijk van elkaar te laten leren, via intervisie. Want omdat ze in het werkveld staan, zie ik hen als expert. Ze denken samen na over hoe ze met bepaalde problemen omgaan. Dat gebeurt meer dan in het reguliere traject.'

Welke voordelen zien jullie voor de opvanglocaties?

Lisa Cardoen, sectorconsulent (Diverscity): 'De leerling opleiden vraagt uiteraard om een inspanning, maar hij of zij wordt ook een vast gezicht in de opvang, die voor een langere periode meedraait. Je ziet de jongere groeien en kunt hem of haar ook stapsgewijs de kans geven om de activiteiten mee te ondersteunen. Als je graag inzet op activiteiten in de buurt, is het makkelijker om vertrouwen te geven aan een leerling die je al enkele maanden bezig hebt gezien. Nog een voordeel: komt er een vacature vrij, dan is de jongere al vertrouwd met je werking en weet je als opvang heel goed wie je aanwerft.'

Bij duaal leren heeft een leerling een mentor in de opvang. Wat doet die precies?

Jan: 'Mentoren hebben een passie om hun beroep door te geven en kunnen er binnen hun job ook ruimte voor maken. Zij leiden de leerling mee op, maar spelen geen schooltje. Want je werkt met wat zich tijdens de dag aandient. Ouders komen langs voor een feedbackgesprek. Een collega houdt zich niet aan de afspraken. Of een kindje blijft wenen als het 's ochtends afscheid neemt van de ouders. De jongeren leren dat samen met jou aanpakken. Als mentor ben je dus medeverantwoordelijk voor de begeleiding, opvolging en evaluatie. Om je daarin te ondersteunen bieden Diverscity en andere (sector)organisaties gratis mentoropleidingen aan en zit je ook regelmatig samen met de trajectbegeleider van de school. Het vraagt dus best een investering van tijd en energie.'

Er is veel vraag naar kwaliteitsvolle arbeidskrachten

in de opvang. Is duaal leren daarop een antwoord?

Lisa: 'We merken dat vooral sterke, leergierige en gemotiveerde jongeren voor die leervorm kiezen. Het kan een mooi instroomkanaal zijn voor nieuwe werkrachten. Tijdens het eerste proefjaar zijn al verschillende jongeren na afloop van hun duaal leertraject aangenomen. En in Gent was recent bij enkele kinderopvanginitiatieven een selectieprocedure uitgeschreven voor nieuwe werkrachten. Liefst drie van de vijf geslaagden kwamen uit een traject duaal leren.' ◀

Meer weten?

Interesse om als lokaal bestuur of als privaat kinderopvanginitiatief te starten met duaal leren? Je vindt info en toekenningsvoorwaarden op www.diverscity.be. Als private opvanglocatie kun je terecht bij VIVO: www.vivosocialprofit.org. Syntra Vlaanderen beheert het duale leren in Vlaanderen voor alle studierichtingen. www.syntravlaanderen.be/duaal-leren